

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сфері
ринків фінансових послуг**

*Щодо складання звітних даних
кредитними спілками з 01.01.2015 р.*

Всеукраїнська асоціація кредитних спілок (далі – ВАКС) від імені своїх членів - 140 кредитних спілок засвідчує свою повагу та звертається до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг з проханням надати роз'яснення з приводу наступного.

На виконання статті 121 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та п.2 Постанова КМУ «Порядок подання фінансової звітності» від 28.02.2000 №419 (зі змінами від 07.11.2013 №820) кредитні спілки, починаючи з 1 січня 2015 року, зобов'язані складати фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Відповідно до розділу 3 «Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг», затвердженого Розпорядженням Держфінпослуг від 25 грудня 2003 року № 177, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 січня 2004 р. за № 69/8668 (далі – Порядок №177), форми звітних даних заповнюються кредитними спілками **на підставі даних бухгалтерського обліку** за звітний період. Кредитна спілка зобов'язана забезпечити достовірність, повноту та правильність складання звітності. Інформація, відображена в звітних даних на початок звітного періоду за відповідними рядками, повинна відповідати інформації на початок звітного періоду звітних даних за наступний звітний період за відповідними рядками. **Інформація, відображена в звітних даних на кінець звітного року за відповідними рядками, повинна відповідати інформації на початок наступного звітного року за відповідними рядками.**

Проблеми виконання вимог щодо складання звітних даних кредитними спілками відповідно до Порядку №177 та водночас впровадження МСФЗ пов'язане насамперед з існуванням таких об'єктивних чинників:

– відсутня законодавча регламентація прямого застосування МСФЗ як офіційно визнаних вимог до побудови методології бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в кредитних спілках;

– діюча нормативно – правова база щодо визнання, класифікації, оцінки фінансових інструментів та складання звітних даних для подання їх до Нацкомфінпослуг конфліктує з МСФЗ;

– відсутня законодавча регламентація організації та ведення бухгалтерського обліку з врахуванням вимог МСФЗ (інструкції, положення) щодо: плану рахунків; вимог щодо організації бухгалтерського обліку та операційної роботи; вимог щодо документування операцій; форм фінансової звітності;

– відсутня єдина методика бухгалтерського обліку фінансових інструментів, капіталу та інших операцій кредитних спілок з врахуванням вимог МСФЗ.

Так, зокрема, п. 3.1 – 3.4 розділу 3 «Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг», затверджених Розпорядженням Держфінпослуг від 2 грудня 2003 року №146, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 25 грудня 2003 р. за №1225/8546 (далі - Розпорядження №146), визначають умови, яким повинна відповідати кредитна спілка при провадженні ліцензійної діяльності, а саме:

– Кредитна спілка при провадженні зазначеної в ліцензії діяльності повинна дотримуватись вимог законодавства України, зокрема Законів України "Про кредитні спілки", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про захист прав споживачів" та нормативно-правових актів Держфінпослуг або Нацкомфінпослуг, які регулюють діяльність кредитних спілок;

– Кредитна спілка у своїй діяльності зобов'язана керуватися Статутом та внутрішніми положеннями, перелік яких визначений нормативно-правовими актами Держфінпослуг або Нацкомфінпослуг. Положення мають не суперечити вимогам законодавства та містити умови, які не суперечать одна одній і не містять положень з неоднозначним трактуванням;

– Кредитна спілка зобов'язана формувати капітал, резерви, фонди та визначати порядок покриття збитків відповідно до вимог, установлених Нацкомфінпослуг;

– Кредитна спілка зобов'язана дотримуватися фінансових нормативів, установлених нормативно-правовими актами Держфінпослуг або Нацкомфінпослуг.

Варто зазначити, що всі вищезазначені нормативно-правові акти та інші нормативно-правові акти Нацкомфінпослуг, що регулюють діяльність кредитних спілок, станом на 01.01.2015 р. не враховують зміни при визнанні, класифікації та оцінці фінансових інструментів кредитних спілок відповідно до вимог МСФЗ.

Так, «Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок», затверджене Розпорядженням Держфінпослуг від 16 січня 2004 року №7, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 3 лютого 2004 р. за №148/8747 (далі – Розпорядження №7), визначає вимоги, яких повинна дотримуватись кредитна спілка для забезпечення стабільності своєї діяльності, своєчасного виконання зобов'язань перед своїми членами, а також запобігання можливим втратам капіталу через ризики, що притаманні діяльності кредитних спілок. Розпорядженням №7 встановлюються нормативи щодо капіталу, платоспроможності, якості активів, ризиковості операцій, прибутковості та ліквідності, порядок формування та використання страхового резерву, а також критерії якості системи управління, які не враховують вимоги МСФЗ щодо визнання та оцінки активів кредитної спілки (фінансових активів), в результаті чого будуть наявні негативні розбіжності при визначенні нормативів діяльності кредитних спілок.

Питання 1: На підставі яких даних бухгалтерського обліку (наприклад, відповідно до П(С)БО чи МСФЗ) кредитні спілки повинні заповнювати форми звітних даних у відповідності до Порядку №177?

Питання 2. Якщо заповнювати форми звітних даних необхідно відповідно до МСФЗ, то:

– як практично здійснити зміну вступного сальдо (яке не буде відповідати інформації, відображеній в звітних даних на кінець попереднього звітного року) та відобразити у звітному періоді коригування пов'язані з іншими (згідно с МСФЗ) вимогами щодо класифікації, визнання та оцінки капіталу, РЗПВ та активів кредитної спілки?

– як буде оцінюватись недотримання кредитною спілкою нормативів, встановлених Розпорядженням №7, у зв'язку з неузгодженістю чинного законодавства щодо бази визначення цих нормативів?

Зі своєї сторони ВАКС пропонує:

До приведення нормативно-правової бази щодо діяльності кредитних спілок у відповідність до можливості застосування усіх вимог МСФЗ, кредитним спілкам для переходу на застосування МСФЗ (першого застосування МСФЗ) використовувати метод трансформації, згідно з яким кредитні спілки здійснюють коригування фінансової інформації, складеної за одними правилами (наприклад, за П(С)БО, вимогами Нацкомфінпослуг), у фінансові дані, складені за іншими правилами (у даному випадку за правилами МСФЗ).

При цьому, цей метод застосовувати тільки для складання річної фінансової звітності за 2015 рік, а звітні дані (проміжні звітні дані та звітні дані за рік) складати за формами та правилами класифікації та оцінки, встановленими Порядком №177 та іншими чинними нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг.

З повагою,

Президент ВАКС

В. Волковська